SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 11,12. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 61 9. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 8 Juni 1899. | Expedition: Kungstensgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 19:e Årg.

Oscar Bergström.

Den kungliga teatern har länge i vårt land varit enda fältet för operaverksamhet i högre mening, och detta naturligt nog, då man tager i betraktande hvilka lokala, ekonomiska och konstnärliga resurser en lyrisk scen af högre rang kräfver. Visserligen ha operaföreställningar gifvits å andra scener så i hufvudstaden som i landsorten men endast tillfälligtvis af främmande operatrupper eller mera sparodiskt tillsammans med andra teaterföreställningar eller ock för kortare tid af engagerad operatrupp i rikets andra stad. Här i Stockholm är det egentligen endast Nya teatern, den scen, der vår kungliga opera fick gästa efter flyttningen från gamla operahuset, hvilken i lokalt hänseende lämpat sig för operaföreställningar och der sådana äfven gifvits, t. ex. »Vapensmeden» af Lortzing, »Den första lyckodagen» af Auber etc. samt mindre operor af Mozart, Gluck m. fl. Musikpjeserna på andra teatrar här och i landsorten ha länge nästan uteslutande bestått af operetter. Först på sista åren ha verkliga operaturnéer företagits med framstående lyriska artister. Under de nya förhållanden, i hvilka vår kungliga opera inträdt, och med den utvidgning och tillväxt vår hufvudstad vunnit på senare tid, är det emellertid icke omöjligt att ännu en stående lyrisk scen här kan upprättas, hvilken kan bli en för kgl. teatern farlig konkurrent. Ett tillbud härtill förspörjes redan; af hvad betydenhet är dock ännu okändt. Hr Ranft, teatergrossören i operettens korta varor, säges nemligen äfven slå sig på solidare artiklar och i höst upprätta en ny lyrisk scen, hvilken dock, åtminstone att börja med, torde bli af ambulatorisk beskaffenhet. Ett bevis på att han med detta företag sträfvar högt finna vi i den omständigheten, att han från vår kungliga scen förvärfvat sig en af dess bästa sångkrafter, då han vid sin lyriska trupp fästat Oscar Bergström.

Innan denne unge artist lemnar den kungliga operan ha vi nu velat införlifva hans bild med det galleri af operaartistporträtt, som Svensk Musiktidning samlat under sin snart tjuguåriga tillvaro. Vi blicka dervid också tillbaka på hans artistiska verksamhet under meddelande af en kort lefnadsteckning, hvartill den sympatiske konstnären beredvilligt lemnat oss material.

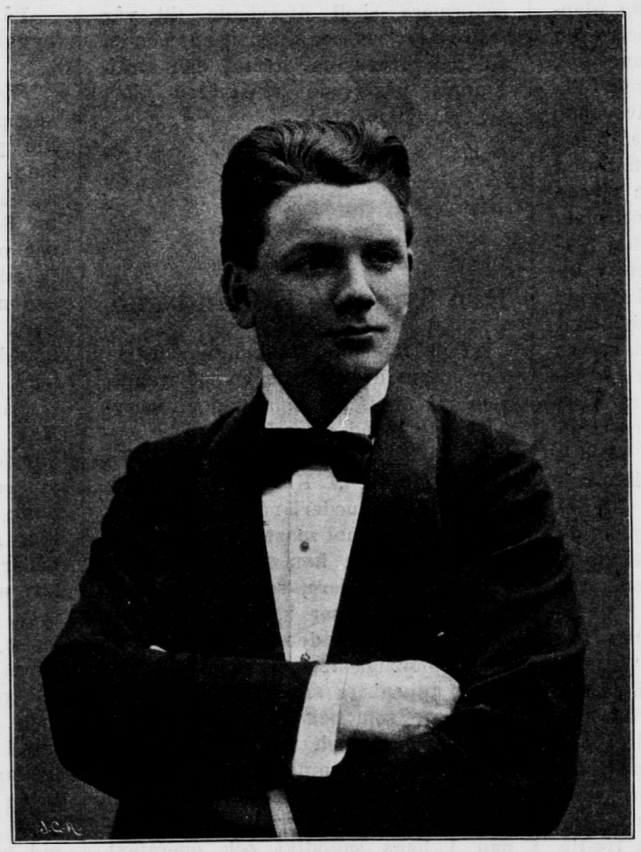

Oscar Bergström.

Oscar Bergström är född i Stockholm den 18 juli 1874. Utgången från ett torftigt hem fick han tidigt lära känna fattigdomens hårda lott. Som barfotad tidningspojke började han först att arbeta för sin utkomst men kom snart i snörmakarelära hos olika mästare i hufvudstaden. Då han hunnit till en ålder af fjorton år började man observera hans musikaliska anlag. Vid denna tid sjöng han första bas i åtskilliga körer, såsom Allmänna sångföreningen, Typografiska föreningens sångkör etc. och tjenstgjorde dervid flere gånger som solist. Snart finna vi honom uppträda som romanssångare på Alhambra varieté, der hans välljudande bas väckte mindre vanlig uppmärksamhet. På sina närmastes inrådan beslöt han att försöka en profsjungning för någon framstående musiker härstädes, men som han alltjemt hade träget arbete på snörmakeriverkstaden, blef det

ej så lätt att få ledighet härtill. En dag lyckades han emellertid att bli fri och hade nu bestämt sig för hvilken han skulle vända sig till. Så gaf han sig i väg till professor Ivar Hallström, hos hvilken han ödmjukt begärde företräde. »Hjertans gerna, min lille gosse», svarade den vänlige professorn, »men hvad är ditt ärende?» — »Jag vill be professorn höra på min röst», svarade han. — »Hur gammal är du?» — »Femton år.» — »Nå, hvad vill du sjunga då?» — »Sarastros aria ur Trollflöjten, 'I dessa fridens bygder'». — Grefve Taube och Arvid Ödmann, som voro närvarande, hade svårt att återhålla sin munterhet vid detta svar af den lille sångaren. Denne sjöng emellertid sin aria till professor Hallströms belåtenhet och de båda andra åhörarnes likaledes, och följden af prof-sjungningen var, att han blef Hallströms frielev. Detta skedde i februari 1890. Sedan dess har hans lärare med varmt intresse och kärleksfull omvårdnad ledt sin elevs musikaliska utbildning med det bästa resultat, såsom väl är bekant. Dennes basröst hade vid undervisningens början blott en oktavs omfång, från a till a, men genom försigtig behandling och god undervisning, alltjemt ledd af prof. Hallström, har sångaren nu två oktaver, från f till f, i sin makt.

Oscar Bergströms första uppträdande inför en mera granntyckt publik egde rum vid hans lärares konsert i Musikaliska akademien den 3 febr. 1894, då han i professor Hallströms ballad »Skaldens hämnd» sjöng utantill skaldens rätt stora parti och vann mycket bifall genom sin klangfulla, kraftiga bas, sitt säkra, uttrycksfulla föredrag. Kort därefter medverkade han på en af harpisten Josef Lang gifven matiné, och det stora bifall den unge sångaren då framkallade visade tydligt att han intagit en favoritplats hos vår musikaliska publik. Man började nu inom våra musikkretsar intressera sig för den unga lofvande talangen, och flera personer, däribland kung Oscar, sammansköto en större penningsumma för att bereda sångaren tillfälle att i lugn och ro egna sig åt studier. Herr Bergström genomgick sålunda en kurs i plastik för fru Linden samt i dramatiskt rolstudium för Anders Willman. På hösten 1896 erhöll han ett erbjudande från kungl. teatern att få debutera, och Lothario i »Mignon» bestämdes som första debutrolen. Den 9 oktober samma år uppträdde han för första gången å den kungliga scenen och hade som *Lothario* att glädja sig öfver en stor framgång. Följande månad debuterade han för andra gången, då i en komisk rol, hvarmed han lyckades förträffligt, nämligen *Vulcanus* i »Philemon och Baucis». Innan årets slut gjorde han sin tredje debut som *Hans* i »Per svinaherde» af Ivar Hallström. På våren samma år hade han medverkat vid konserter i hufvudstaden och under sommarvistelse i Hjo gifvit en konsert därstädes. Den 1 januari 1897 erhöll herr Bergström engagement vid kgl. operan och uppträdde detta år såsom *Papageno* i »Trollflöjten», *Leporello* i »Don Juan» och *Tackleton* i »Syrsan vid härden». Under förra året ökade han sin repertoar med sju nya roler: *Remigio* i »Navarresiskan», *Boniface* i »Mjölnarvargen», *Curtius* i »I Marocko», *Markisen af Ponteroix* i Sigfried Salomans opera »I Bretagne», trädgårdsmästaren *Alain* i »Frondörerna» (vid invigningen af den nya operabyggnaden), *Tristan* i »Martha» samt *En bard* i »Tirfing». Hans nya roler under innevarande år ha utgjorts af *Mazetto* i »Don Juan», *Härolden* i »Valdemarsskatten» samt *Giacomo* i »Fra Diavolo», hvarjemte han uppträdt såsom *Per* och *Löparnisse* i »Vermländingarne».

Herr Bergströms ypperliga röst och mer och mer utvecklade dramatiska förmåga har tillfört kgl. operan en god kraft, som vi beklaga att densamma nu mister. Den arbetsamme unge konstnären, som fortfarande idkar sångstudier för sin värderade lärare, professor Hallström, lär längta efter en trägnare och mera vidtomfattande verksamhet, än kgl. teatern under detta år erbjudit honom, och anse sig vinna en sådan genom att taga engagement vid herr Ranfts lyriska afdelning. Vi hoppas emellertid att herr Bergström sedermera skall återvända till vår främsta lyriska scen, tillönskande honom all den framgång, hvaraf den sträfsamme, begåfvade konstnären gjort sig så väl förtjent.

Textinnehållet i
Rich. Wagners opera

Den flygande Holländaren.

»Den flygande holländaren» är en vida utbredd saga, om en sjöfarande, som till straff för sina många förbrytelser är dömd att ständigt segla omkring på hafvet, utan att någonsin hinna stranden. Klädd i sjuttonde århundradets nederländska drägt och ensam stödd mot masten af sitt svarta fartyg, bringar han fara och undergång åt de seglare, som möta honom. Förnämligast visar han sig i närheten af Goda Hoppsudden, bekant för sina svåra, plötsliga stormar, men han säges äfven uppenbara sig annorstädes. Sagan har, som bekant blifvit behandlad i roman och dikt; Wagner har gjort den till ämne för sin bekanta libretto och opera, som för närvarande uppföres å vår kungliga teater. Kärnan i hans sagodikt och operatext innehålles i Sentas sång om holländaren, »spökskeppsvisan» som förekommer i början af operans andra akt. Hufvudinnehållet af denna dikt följer här:

»Ett skepp kring vida hafvet går
med blodrödt segel, kolsvart mast.
En dödsblek man vid rodret står;
han vakar utan ro och rast.
Hui! hur stormen gnyr!
Hui! hur skummet yr!
Hui! som en pil han med hast
Flyger fram utan ro, utan rast.
Dock än ett hopp den arme blef skänkt
förlossning att hinna
Om blott en maka, trogen i döden,
han kunde finna.
Ack när skall du, arme man, henne
vinna?
Bedjen till Gud, att han må vinna
trofast brud!
— — — — — — — — — — —
En dag vid stormens hemska dån
förgäfves hamn han sökte nå.
Han hädade och svor med hån:
'Till domedag jag frestar på!'
Men satan log —
Och eden tog —
Och fördömd nu han far
utan mål, utan rast alla dar.
— — — — — — — — — — —
Hvart sjunde år i land han går
att frälsning nå ur straffets bann.
En brud han tog hvart sjunde år;
men troget vif han aldrig fann.
Till hafs igen
från svekfull vän!
Så farväl, falska mö!
Dig jag flyr ut på svallande sjö!'»

På denna sagodikt har Wagner byggt sin text af följande innehåll.

Första akten. Daland, en norsk skeppare, har med sitt fartyg varit ute på vidsträckta färder till fjärran land. Stadd på hemväg gläder han sig åt att snart få omfamna sin dotter Senta, då hans skepp under storm och oväder drifves i land blott några få mil från det efterlängtade hemmet. Sedan han och hans folk gått till hvila kommer i hast »Holländaren» inseglande i samma vik och går i land, ty

»åter äro flydda sju långa år».

Han skildrar sina eviga kval och huruledes han förgäfves mången gång »i storm och nöd sökte faror och död». Som pesten undflyr man hans spöklika skepp, som hvar det visar sig bådar olycka och undergång. Det blir morgon, och Daland, som kommit upp på sitt fartygsdäck, blir honom varse och ropar honom an. Holländaren svarar med att spörja om man vill vägra ankarplats åt en vilsekommen främling. Då de sålunda kommit i tal med hvarandra omtalar Holländaren huru hans skepp drifves kring hafvets vida rymd och ber Daland förunna honom att få värmas vid hans härd. Han vill rikligen belöna Daland och låter sina matroser

bära i land en kista full af dyrbara klenoder och ädla stenar såsom gengäld för den gästfrihet Daland lofvar honom. Dessa skatter äro dock blott en ringa del af Holländarens rikedom, och då den snikne Daland omtalar att han äger en dotter, »en älsklig mö», och lofvar henne som brud åt Holländaren, förbinder sig denne å sin sida att i utbyte lämna alla sina skatter. Emellertid har stormen lagt sig, vinden har kastat om och de båda sjöfararne anträda med sina fartyg färden till den kust där Daland har sitt hem.

Andra akten är hemma hos Daland, som dock ännu ej är hemkommen från den långa sjöresan. Senta, hennes amma Marit och bondflickor sitta och spinna. Senta är försjunken i underliga svärmerier och ehuru hon gifvit sitt hjärta åt en barndomsvän, Erik, står dock ständigt för henne en bild som ej lämnar hennes tankar — bilden af en blek man med dystert utseende och svart drägt, hvilken synes å en större tafla, som sedan långt tillbaka pryder det enkla sjömanshemmet. Denna bild föreställer den gåtfulla »Flygande holländaren», sådan han under ett föregående århundrade uppenbarat sig vid ett besök i land. På Senta har den dystra bilden gjort ett så djupt intryck, att hon gärna vill offra sig för denne arme, kringirrande man genom att skänka honom sin trofasta kärlek och sålunda förlossa den olycklige från den demoniska förtrollning, som binder honom. På uppmaning af flickorna sjunger hon sången om »Holländaren», hvarefter hon utropar:

Ja, genom mig skall du förlossning hinna.
Må Herrens engel hit dig föra:
Din räddning du hos mig skall finna.

Erik, som inkommit, hör med förfäran, likasom de öfriga, hennes utrop och berättar att Dalands fartyg varit synligt, så att han snart kan vara hemma.

Erik bekänner för henne sin kärlek och att han ej kan lefva utan henne, men Senta har sina blickar och tankar rigtade på bilden af Holländaren. Erik berättar att han i en dröm sett ett sällsamt fartyg och att två män lagt till vid stranden. Sentas far och en annan som han snart kände igen på »hans svarta drägt och bleka drag», och då han i drömmen äfven såg Senta draga bort med honom utropar hon:

Han sökt mig upp, han hör mig till!
Hans lott med fröjd jag dela vill.

hvarefter Erik utropande: »Det är förbi, min dröm var sann», förtviflad störtar ut.

Nu slås dörren upp och Daland åtföljd af Holländaren inkommer. Senta ger till ett utrop af häpnad, hvarefter hon och Holländaren länge betrakta hvarandra tysta och orörliga, under det Daland söker närma dem till hvarandra och förklarar att Holländaren begär henne till sin brud och vill skänka henne alla sina skatter. Då Senta hämtat sig från sin första öfverraskning vid åsynen af den man, som förut blott som en drömbild stått för hennes blick, men som nu förkroppsligad och lefvande står framför henne, ger hon uttryck åt de känslor som fylla hennes bröst. Holländaren känner sig hänförd vid hoppet om att nu omsider frälsningens timma skall slå, och akten slutar med att Senta gifver honom sin hand och svär att blifva honom trogen intill sin död.

Tredje akten försiggår utanför Dalands invid hafsfjorden belägna hus. Man ser Dalands och Holländarens skepp. På det förra är det lif och lust och matroserna anställa, i glädjen öfver att vara hemma, en munter dans på stranden. Nu komma flickorna till med korgar, fylda af mat och vinflaskor. På det holländska skeppet däremot råder en hemsk dödstystnad, och matroserna jemte flickorna söka under skämt och hån att kalla fram dess besättning samt aflägsna sig då det ej lyckas. Senta kommer ut ur huset, följd af Erik, som är utom sig öfver att hans älskade skänkt sin hand åt en annan och därtill åt en främling, som aldrig förr beträdt hennes tröskel. Han söker förmå henne att återkomma till honom, som hon förut svurit trohet i döden. Senta kämpar en svår strid mellan sin första böjelse och den häftiga lidelse hon känner för den olycklige, dystre Holländaren. Då träder plötsligt denne senare fram. Han ser Senta förlorad för sig och med henne hoppet om förlossning och sällhet, och beslutar att gå till sjös för att »aldrig mer den gröna jord beträda». Han går ombord på sitt spökskepp, som hissar sina blodröda segel och ögonblickligt lägger ut och seglar af. Senta ilar upp på en öfver hafvet hängande klippa, och med orden:

»Prisa din engel! nu ändas din nöd.
Din är jag, trofast till min död» —

störtar hon sig i hafvet. I samma ögonblick sjunker Holländarens skepp, hvarefter man ser Senta och Holländaren i förklarade gestalter höja sig ur hafvet.

Ännu en gång O. Strandberg och J. M. Rosén.

Den onämde klandraren af Nordisk familjebok i Tidning för Musik och Teater vidhåller i n:r 23 af samma tidning sitt påstående, att Olof Strandberg och icke J. M. Rosén försvenskat »Kung Renés dotter», samt att Strandbergs biograf i Nord. Fam. bok skulle yttrat sig »nedsättande» om denne genom det uttalandet, att Strandberg skar sina *egentliga* lagrar icke på scenen, utan som sällskapssångare — i hvilket uttryck naturligtvis icke ligger något annat och värre, än att S. var något mera och större såsom sångare inom den förtroliga sällskapskretsen än på scenen.

Vi upptaga först den sista anmärkningen. Då alla biografer, som vi sett och som öfver hufvud uttalat sig i ämnet, yttrat detsamma som den nu klandrade, och då den motsatta åsigten under Strandbergs egen samtid icke, så vidt vår erfarenhet sträcker sig, förfäktades af någon ens bland hans närmare vänner, utan först helt nyligen synes ha blifvit upptäckt af Tidning för musik och teater, så måste vi låta saken bero och taga fasta på klandrarens numera något försigtigare uttryck, att de klandrade omdömena vore förvillande och nedsättande »enligt artikelförfattarens mening», på samma gång vi hoppas, att han om den meningen måtte förblifva ensam. Lika erkänsamma äro vi för hans förklaring, att biografen icke gjort sitt uttalande i nedsättande *syfte*. Men biografen har — menar han — felat däruti, att han hemtat sina underrättelser om sångaren »ur källor, som icke varit tillförlitliga, icke heller mot Strandberg välvilliga och måhända icke ens opartiska», och som sådana källor nämnas Rosén och Wetterhoff.

Nu vill det sig emellertid icke bättre, än att biografens förnämsta källa varit *Frans Hedberg,* som klandraren i sina omstridda artiklar just anför som stöd *emot* biografen och förklarar vara »mera välvillig» än denne. Det finnes i den klandrade biografien intet enda omdöme, som ej öfverensstämmer med Hedbergs, äfven citatet från Wetterhoff gör detta och hade i motsatt fall säkerligen ej tagits med.

Det är *Hedberg,* som säger, att S. »strängt taget aldrig blef något annat än natursångare, detta ord taget i dess bästa mening» — alldeles detsamma som Nord. Fam. bok. Det är *Hedberg,* som säger: »Egentligt hemmastadd på scenen — blef S. aldrig —. Men när representationen var slut — då löstes fjättrarna, då försvann stelheten och då sjöng han natten igenom med ett uttryck» etc. — alldeles detsamma som N. F. bok, ehuru i andra ordalag.

Ett uttalande i sist nämnda bok återfinnes — det är sant — icke hos Hedberg, nemligen det om upphofvet till öfversättningen af »Kung Renés dotter». Helt visst kan ingen lifligare än biografen beklaga, om han i denna punkt kommit med en origtig uppgift, dervid litande dels på Roséns långa, utförliga och till utseendet tillförlitliga berättelse, dels på beskaffenheten af

Strandbergs egen stil, som att döma af dennes öfversättning från Jahns Mozart måtte varit ganska tungrodd och osvensk, under det deremot Rosén som bekant var en visserligen ytlig, men öfvad och ledig stilist. Men det är oss i alla händelser omöjligt att inse, huru Roséns uppgifter skulle kunna kasta någon skugga på Strandbergs *karakter*, så länge det icke är visadt, att Strandberg sjelf utgifvit sig för öfversättaren, och det har oss veterligen ingen påstått. Att Strandberg öfvertog eganderätten till pjesen, var väl ingenting orätt, om det skedde med medgifvande från Rosén, hvilken måhända föredrog en kontant betalning för sin tjenst framför en ekonomiskt tvifvelaktig förlagsrätt. Ryktet om, att Strandberg var öfversättare kunde, såsom Rosén antyder, mycket väl ha uppkommit deraf, att Strandberg sålde förlagsrätten. Det orätta skulle då legat deri, att Strandberg icke uttryckligen vederlagt detta rykte, men det är ju mycket möjligt att han gjort, ehuru utan påföljd. Man vet ju, hur seglifvade literära myter kunna vara. Historien om »Stradellas kyrkoaria» har väl hundra gånger blifvit vederlagd, men detta namn figurerar ändå på konsertprogrammen.

Emellertid — om nu verkligen Rosén farit med osanning och om det är — såsom den anonyme klandraren uttrycker sig — sorgligt för Strandbergs efterlefvande slägt och vänner att se teckningen af hans minne förvillande, hvarför i all rimlighets namn ha då icke dessa långt före detta protesterat? Roséns uppsats stod i Svensk Musiktidning redan 1882, således för hela 17 *(säger sjutton)* år sedan! Hvarför har man ej länge sedan till samma tidning insändt en motiverad protest, för hvilken tidningens spalter naturligtvis alltid hade stått öppna? Då ingen vederläggning hördes af, trodde sig Nordisk Familjeboks biograf förklarligt nog kunna använda Roséns uppgift i och för biografien, som trycktes 1891. Men äfven sedan dess, således sedan 8 *(säger åtta)* år, hade en vederläggning icke kommit för sent, ty en sådan skulle naturligtvis beredvilligt hafva uppmärksammats dels i form af rättelser — hvartill N. Fam. bok i hvarje häfte formligen uppmanat allmänheten — dels i form af tillägg i supplementet. Men ingenting sådant hördes af. Först när det dithörande S-arket af N. Fam. boks supplement redan var tryckt, kommer en anonym och således på intet sätt auktoriserad författare i Tidning för musik och teater och kort och godt förnekar Roséns uppgift. Nog är detta ett eget sätt att tillvarataga dynastien Strandbergs intressen!

Sat Sapienti.

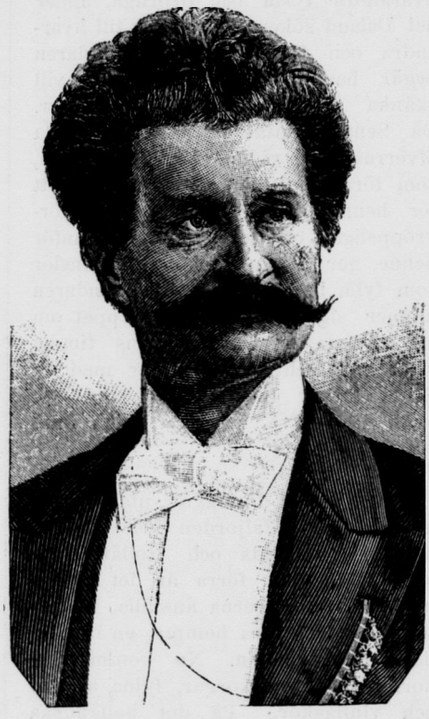

Johann Strauss.

Från Wien har ingått underrättelse att Johann Strauss, den genom sin dansmusik och sina operetter världsberömde tonsättaren, därstädes aflidit den 3 juni. För fem år sedan innehöll denna tidning en längre biografisk uppsats om den aflidne, och med hänvisande till denna meddela vi här följande mera kortfattade nekrolog.

Johann Strauss föddes i en af Wiens förstäder den 25 oktober 1825, den äldste af 3 söner till den bekante dansmusik-kompositören Johann Strauss. Sönerna Johann, Joseph och Edvard hafva alla gjort sig bekanta som musiker. De förstnämnda båda äldsta bröderna ville fadern ej tillåta att egna sig åt musik, men de hade emellertid båda utbildat sig till goda pianister. Sedan fadern kommit underfund därmed och hört de små virtuoserna spela hans egna valser på det förträffligaste, ändrades emellertid ej hans beslut. Johann måste egna sig åt det praktiska, men saknande håg därför följde han snart sina egna vägar. Hans förste lärare i musik var domkyrkoorganisten och komponisten Joseph Drechsler, hvilken ville utbilda honom till musiker i den allvarliga stilen. Vid ännu icke fylda 19 år bildade emellertid Johann Strauss d. y. ett eget musikkapell i afsigt att uppträda i konsertlokalerna som sin faders konkurrent, och d. 15 okt. 1844 debuterade han i Dommayers stora trädgårdsrestaurant i Wien som dirigent för sitt kapell och på samma gång som komponist med valserna »Gunstwerber» och »Sinngedichte» samt polkan »Herzenslust», med sonlig pietet tillökande programmet med ett verk af hans far, »Lorelei-Rheinklänge». På femtiotalet stod den unge Strauss vid knappt fylda 30 års ålder på höjden af sin popularitet som kompositör och dirigent. Mest känd af hans dansmusik är valsen »An der schönen blauen Donau», hvilken eget nog ej gjorde lycka vid första utförandet i Wien men hade kolossal framgång i Paris 1867, då Strauss där konserterade med sitt kapell under utställningen. Redan tidigt hade han med detta gjort konsertturer inom och utom Tyskland. År 1862 gifte sig Strauss med den populära sångerskan Henriette Treffz, och året därpå utnämndes han till ledare af hofbalerna i Wien, då han lemnade ledningen af sitt kapell åt sina bröder, den rikt begåfvade Joseph (död 1870) och Edvard, hvilken senare, som bekant, konserterat i Stockholm med detta kapell.

Af Johann Strauss' valser torde utom Donauvalsen de mest bekanta vara »Wienerblut». »Kunstlerleben», »Wo die Citronen blühen», »Wein, Weib und Gesang», »Wienerwald», »Bei uns z' Haus», den Brahms tillegnade »Seid umschlungen Millionen», »Freuet euch des Lebens» och »Morgonblätter». Äfven af andra hans danskompositioner, uppgående till bortåt 450, ha flere vunnit stor popularitet.

De franska operettkomponisternas, Offenbachs och Lecocqs triumfer eggade Strauss att försöka sig i täflan med dem, och han lemnade så 1870 platsen som hofbaldirigent. Den 10 febr. 1871 var det, som valskompositören äfven gjorde sig ett namn på scenen. Hans första operett, *Indigo*, gjorde visserligen ingen synnerlig lycka, men den nästa, *Karnavalen i Rom* (1873) vann en afgjord succès. Som Strauss' förnämsta verk för scenen anses *Läderlappen* (1874), som i Paris gafs å Renaissanceteatern 1877 under namn af *La Tzigane*. Efter dessa följde *Cagliostro* (1875), *Prins Methusalem* (1876), *Blindbocken* (1878), *Drottningens spetsnäsduk* (1880), *Det lustiga kriget* (1881), *En natt i Venedig* (1883), *Zigenarbaronen* (1885) och *Simplicius*, hvilka alla vunnit mer eller mindre framgång. Flere af dem ha, som bekant, gifvits å svenska scener.

Inalles har han skrifvit 14 arbeten för scenen. Hans operor anses för hans minst lyckade verk, *Ritter Pasman* hade endast en mycket måttlig framgång, men själf var Strauss nöjd, ty, skref han till en vän i Berlin, »äfven den allra minsta framgång med en opera sätter jag mera värde på än på alla andra».

Då Strauss fylde 70 år gafs en af honom komponerad jubileumsoperett

som hette »Jabuka». Han var vid detta sitt jubileum föremål för hedersbevis från alla håll äfven af många framstående musici, såsom Joachim, Massenet etc. samt af författare sådana som Ohnet, Sardou, Maurus Jokai m. fl. Den sistnämnde skref då till Strauss: »För dig är det lätt att komma till himlen ty du besitter skalan (scala = stege) till den». Med Brahms stod Strauss i varmt vänskapsförhållande. På fru Strauss solfjäder med autografer har Brahms tecknat första takterna af valsen »An der schönen blauen Donau» och derunder skrifvit: »tyvärr icke af mig». Också spela de största virtuoser hans melodier, violinister som pianister. Richard Wagner skref 1863 om Strauss: »Han är den mest musikaliska person jag känner» och vidare: »en enda Straussvals öfverträffar, hvad behag, finess och verklig musikalisk halt angår, de flesta utländska musikaliska fabriksmässiga produkter lika mycket som Stefanstornet står öfver Paris' boulevarder». Efter sin första hustrus död gifte Strauss 1878 om sig med den unga skådespelerskan Angelika Dittrich. I Wien där Johann Strauss tillbragte hela sitt lif var han en af denna stads mest populära personligheter.

Den heliga Lucias kloster.*

Af

Elise Polko.

Det var Kristi himmelfärdsdag år 1794. Klockorna i den heliga Lucias kloster nära Rom manade till morgonandakt. Skaror af fromma bedjande strömmade fram emot portarne. Det var helt behagligt att se vandrarnes pittoreska drägter, de hvita slöjorna, de tjusande kvinnorna, prydda med blommor, och de stolta, smärta männerna, vid hvilkas bröst små kvistar af doftande orangeblommor prunkade. I allas ögon blixtrade lefnadslust och vårjubel. Det glödande solskenet kysste brinnande de brunetta, varmt färgade kinderna och omfamnade med sina strålande armar innerligt de vackra, kraftfulla gestalterna.

Kyrkans fönster flammade i ljus. Der inne åter uppstego hela moln af rökelse, och de invigda vaxljusens matta skimmer förmådde knappast genombryta detta fram- och tillbakasväfvande töcken. En behaglig skymning herrskade, den heliga Lucias bildstod var nästan öfverhöljd af blommor och kransar och såg ut som en vårdrottning; presten utsträckte välsignande sina händer, den troende mängden störtade ned på knä, och från den höga, öfvertäckta läktaren tonade de fromma nunnornas »Kyrie eleison». Huru mildt nedsväfvade ej de mjuka rösterna, huru herrlig och hög var icke Maestro Palestrina's allvarliga stil! Klar och skär framskred den betydelsefulla grundmelodien genom den behagliga labyrinten af älskligt sammanflätade stämmor, hvilka här och der försökte att betäcka, omhölja och undertrycka densamma, men alltid öfvervunna af segrarinnan, och ödmjukt vikande tillbaka, slutligen förenade sig till ett sakta beledsagande och till ett det herrligaste hela. Åhörarnes bäfvande hjertan höjde sig än i jublande flygt mot himlen, än sänktes de — liksom burna af fina, osynliga blomsterkedjor — snyftande i salig fröjd åter ned mot jorden.

Då genljöd plötsligt i »Gloria» en sopranstämma, hvars öfverraskande klang våldsamt ryckte mängden ur dess ljufva domning. Denna röst var af en genomträngande klarhet, nästan skärande i dess renhet och af en öfverväldigande styrka. Tonen hade intet beslägtadt med de andra sångerskornas, timbren blandade sig ej med de andras klang, ensam, utan sammansmältande mjukhet, fyllig och stark, sväfvade den upp och ned genom kyrkans rymd.

I »*Credo*» tystnade den sällsamma stämman, och en annan mildare sopran inträdde i dess ställe; men mot slutet i det gripande »*Agnus Dei*» och »*Dona nobis pacem*» skar den åter, lik ett blankt, skarpslipadt, segervandt spjut, genom den djupt nedhängande offerröken. Ingen rörelse darrade i densamma, ingen ungdomlig emalj lyste fram genom dessa toner, rösten var liksom en stämma utan ålder och kön, en stämma, som lemnade det intryck, att sådan måste den för evigt hafva varit och måste för evigt förblifva.

Folket var häftigt skakadt. »Heliga Maria», hviskade en gammal matrona, »denna sång var ej en kvinnas!» och ifrigt korsande sig, bad hon sakta. Hennes förskräckta, svartlockiga granne nickade bifall och hviskade samma utrop till en bredvid henne stående man, hvilkens brinnande blickar, ehuru förgäfves, sökte att genomtränga läktarens galler.

Messan var slutad. Kvinnorna lemnade i häftig rörelse kyrkan, männerna skakade sina hufvuden, alla talade om den sällsamma sången, men ingen visste den underbara sångerskans namn. Vaxljusen slocknade, och det öfverfulla lifvet af en italiensk vårdag uppslukade snart alla frågor, tvifvel, rysningar och förväntningar.

Då morgonen, Italiens leende, strålande morgon, följande dagen med sina kärleksdruckna ögon blickade in i den lilla kyrkan, förvånades han, att åter se en väntande folkhop samlad. Hvarje ansigte vände sig med uttryck af den mest spända väntan mot läktaren, hvarifrån morgonsången ljöd, och åter uppdykade den gåtfulla stämman, åter genomträngde den alla hjertan med en blandning af fröjd och bäfvan, åter häpnade åhörarne. Plötsligt ropade en ung, blomstrande kvinna, darrande och rodnande: »Heliga himladrottning, jag ser undret! hjelpe mig Maria, det är ett barn som sjunger!» — Och bakom gallret syntes verkligen en flicka af omkring tio års ålder, öfver hvilkens öppna läppar de sällsamma tonerna strömmade. Barnets ansigte var strängt regelbundet, men dess sköna former voro ännu utan lif, och en genomskinlig blekhet betäckte de ungdomliga kinderna. Från ögonblicket af denna upptäckt stegrade sig mängdens rörelse för hvarje minut. Dagligen vallfärdade man i stora skaror till klostret för att höra den ovanliga lilla sångerskan, hvilkens röst man till och med i den största kör tydligen urskiljde, och ryktet om dessa kraftfulla toner i ett barns bröst spred sig genom hela trakten, ja till och med ända till Rom, och tilloppet till messorna i den heliga Lucias kloster blef allt större och häftigare.

Men skaror af troende, som utan att grubbla deröfver tacksamt höll till godo med det förmenta underverket, var dock ringa emot mängden af dem som med hufvud och hjerta fulla af tusenfaldiga gissningar och tvifvel angående sångerskans person i rastlös oro strömmade till och ifrån.

»Hon är en af klosterpensionärerna, så har man sagt i klostret!» påstodo somliga.

»I alla händelser är hon förvuxen, och helt säkert redan aderton eller nitton år gammal, ehuru hon, måhända i följd af sin missbildning, ser ut som ett barn, ty så sjunger ej ett *barn!*»

»Nej, nej!» ifrade andra, man har inbillat eder en saga! det är en af de yngre nunnorna, syster Barbara, det veta vi ganska säkert; detta barn har endast helt beskedligt hört på!»

»Alldeles icke!» inföllo några gifta kvinnor, »ett underverk har skett, den heliga Lucia har sändt den fromma abedissan Teresa en engel från himlen.» »Hvad praten I der för barnsligheter?» skrek en grofväxt man med ett klokt beslutsamt ansigte, »hela saken är ett uselt bedrägeri! man förer oss bakom ljuset för att narra penningar ur vår ficka!» — Folket trängde sig med feberaktig hastighet omkring talaren, hvilken fortfor: »Ja, hören blott på, och sanningen af mina ord skall blifva eder klar som dagen! Gifven akt, jag har blott få ord att säga! Klostret är fattigt, den heliga Lucia har begärt en ny sammetsklädning och ett gyllene skärp; man behöfver rika gåfvor och har uppfunnit ett medel att draga lättroget folk vid näsan! De hafva i Rom låtit bygga en maskin, ett urverk i menniskogestalt, en vaxdocka, som

* Till erinring om den nyss aflidna författarinnans litterära verksamhet. (Se art. Dödsfall).

sjunger förmedelst ett flöjtverk; jag säger eder, att det hvarken är en nunna eller ett barn, som drillar så ovanligt och öfverljudt deruppe: det är helt simpelt en *marionette!*»

Det upprörda folket studsade, ryste, korsade sig, lyssnade, öfverlade, fanatiserade sig sjelft och *trodde* slutligen.

»Vid den heliga Giovanni har icke Matteo rätt! dundrade en herkules med vilda miner, och knöt sina händer, »sångklinget är prestpåfund och ingenting vidare! Hvem har väl någonsin hört en sådan sång af ett barn, en sådan jättekraft hos ett barn? Låten ej längre bedraga eder! Den underbara sångerskan är ingenting annat än en trädocka med ett vaxansigte. Den drages upp, liksom ett ur, och sjunger allehanda melodier. Jag har mer än en gång sett dylika besynnerliga figurer hos en professor i Rom.»

»Ja — och ej var det för ro skull, vi kände dessa kalla rysningar, när de klara, skära flöjttonerna nådde våra öron; det var aningen om det afgrundsmessiga bländverket,» vidfogade en annan med flammande blickar.

»Detta ovärdiga bedrägeri skändar den heliga Lucias kyrka, vi få ej tåla det längre; vi måste afslöja, tillintetgöra detsamma, och alla helgon skola bistå oss i ett sådant företag!» rasade en tredje.

Hela den upphetsade mängden var i en vild svallning. Kvinnorna beskrefvo med ängsliga miner marionettens stela vaxansigte för hvarandra och påstodo sig ej hafva förstått ett enda ord af den fromma texten. Flera hade äfven vid slutet af »Gloria» tydligen förnummit ett besynnerligt, surrande ljud. »Urverket var då nedgånget! sade de sakta till hvarandra. Männerna upphetsade sig mer och mer genom sitt eget häftiga tal, och till och med de saktmodigaste af kvinnorra lågade upp till följd af sina mäns, älskares eller bröders flammande blickar. Det beslutades en *allmän* vallfart till klostret för att begära flöjturverkets, den bedrägliga sångdockans utlemnande.

Mot aftonen drog en upprörd menniskomassa larmande mot det stilla klostret, dundrade på de murgrönbeväxta portarne och begärde häftigt att slippa in. Den förskräckta priorinnan befallde att öppna och gick de inträngande till mötes. Nunnorna flydde med ett ångestskri till sina celler.

Den fromma fruns vördnadsbjudande ansigte, hennes höga gestalt och det mot höjden lyftade krucifixet imponerade på mängden; de vilda ropen tystnade, en och annan af kvinnorna föllo på knä, männen veko tillbaka, och blott en talare närmade sig vördnadsfullt priorinnan samt förklarade för henne sina följeslagares gissningar, önskningar och fordringar.

Förvåning och misstro målade sig i den allvarliga fruns drag. »Mina barn!» ropade hon, »är det möjligt, att I anklagen eder moder Teresa för ett sådant bedrägeri? Är det möjligt att I genom en sådan misstanka kunnen förnedra eder sjelfva så djupt, och så outsägligt smärta mig? Dragen hädan, ångren och försonen edra synder! ty denna stämma, som förledt eder till denna beklagansvärda villfarelse, denna stämma, som så mäktigt gripit och skakat eder, har trängt fram ur ett af Gud välsignadt *barns* bröst, har sväfvat öfver en tioårig flickas från Sinigagliga läppar, som uppfostras i detta kloster.»

»Vi vilja se barnet!» ropade nu några vilda röster. Folket upplågade åter vid ljudet häraf: »Ja, ja, vi vilja se det förunderliga barnet, höra det tala, röra vid hennes händer och ansigte och känna hennes varma andedrägt!» Ansigtsuttrycken blefvo alltmera hotande, de förvirrade ropen allt högljuddare. Föreståndarskans förmaningar förklingade ohörda, och den eljest så tysta klostergården var uppfylld af vildt stoj.

Då försvann moder Teresa. När hon återkom, förde hon en spenslig, blek, darrande flicka fram emot den oroliga folkhopen. Barnets regelmessiga, färglösa, och liksom af gulaktigt vax formade ansigte, framlyste under det svarta, öfver hjessan benade håret, och de mörka, vidt uppspärrade ögonen stirrade ängsligt mot de obekanta, uttrycksfulla ansigtena. »Angelika,» sade priorinnan mildt, »var ej rädd! hjelp modigt din moder Teresa till rätta med detta förblindade folk! höj din röst och prisa den himmelska drottningen!»

Angelika öppnade sina läppar och började sjunga ett gammalt, enkelt »*Salve Regina*», men med en kraft, renhet och lyftning, med en sådan säkerhet och lugn, att den ljudlösa församlingen ovilkorligen böjde knä. En sådan frid och oskuld, som talade ur dessa toner, kunde i sanning blott utströmma ur ett bröst, till hvilket lifvets ve och lust, dess rosor och törnen, ännu ej hade nalkats. De kristallklara, skära tonerna drogo genom den herrliga skymningen långt, långt hän öfver det rika landet. Förklarande och mildt låg halfmånens skimmer öfver alla hufvuden, öfver sångerskans unga panna och den rörda abedissans allvarliga ansigte.

Då Angelika slutat, reste sig alla män och kvinnor, och störtade med denna öfversvallande och uppriktiga enthusiasm, som är alla söderns folks, hjertat upplyftande, egendom, fram emot det ovanliga barnet. Snyftande kysste de hennes händer och fötter, fållen af hennes klädning, det saligt leende och af en lätt rodnad färgade ansigtet, samt prisade henne under tårar af hänryckning, välsignade henne, och genom luften skallade ett enstämmigt jubelskri:

»*Evviva Angelika Catalani!*»

Moder Teresa aflägsnade dock kort härefter det sällsamma sångarbarnet från klostret; hon kunde icke glömma det våldsamma störandet af hennes lugna asyl. Troligt är dock att hon bittert ångrat detta, ty af den lilla Angelika blef ganska hastigt, det vet hela verlden, den stora *Catalani*. Europa låg för hennes fötter; — och hvilket urval af präktiga draperier, dyrbara halskedjor och blixtrande diademer kunde icke den heliga Lucia hafva erhållit af en sådan dyrkan!

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit

för piano, 2 händer:

TEILMAN, CHRISTIAN: *Eventyr i toner*, fire lette klaverstykker, op. 92. Pris 1 kr.

SMITH, SIDNEY: *En route*, marche brilliante, op. 132. Pris 1 kr;

för piano, 4 händer:

SMITH, SIDNEY: *En Route*, marche brill. Pris kr. 1,50;

för piano och violin:

JONES, S.: *Française* öfver motiver ur operetten »Geishan». Pris 1 kr.; — *Pas de quatre* öfver motiver ur oper. »Geishan». Pris 75 öre;

NORDHOLM, AD.: *Vid Nordpolen*, polka. Pris 75 öre;

BLON, F. VON: *Under segerns fana*. Marsch. Pris 75 öre.

Teilmans »Eventyr» hafva följande titlar: »Lille Vigge och gamle Hans Grenader» (efter Jörgen Moe), »Tommelise», (efter H. C. Andersen), »Veslefrik med Felen». Halling (Efter P. C. Asbjörnsen) och »Det gamle hus» (efter H. C. Andersen). Till hvar en af sagorna har häftets titelblad en litograferad illustration. Sjelfva pianostyckena innehålla lätt och nätt musik. Ett par i styckena förekommande oktaver kunna förenklas för små händer som ej kunna taga dem. — Smiths »marche brillante» bär såsom ganska ståtlig och välklingande skäl för namnet men är ej svårspelt. — Styckena för piano och violin utgöra n:o 41—44 af samlingen »Marscher och Dansmusik» för dessa instrument.

FÖLJETONG.

Sångaren och hans elev.

(Berättelse af *Moriz Berman.*)

År 1839 satt den berömde sångaren Lablache i London i sin salong och fantiserade på altviol, ett instrument, som han med verklig virtuositet förstod att behandla. Han var så

fördjupad i sitt spel, att han icke märkte en inträdande ung man, som utan omständigheter slog sig ned i en fåtölj, der han med spänd uppmärksamhet lyssnade till spelet.

»Bravo, maestro!» ropade denne, förtjust öfver en lycklig ide, som Lablache nyss hade utfört.

Lablache såg sig förskräckt omkring, men sedan han hunnit taga den förtjuste unge mannen i närmare skärskådande räckte han honom vänligt handen.

»Är det ni, Giovanni? jag hade så när inte känt igen er; ni är i dag så ovanligt blek. Hvad har ni för er? Jag vet att ni lefver så exemplariskt som trots någon, och likväl — denna er ansigtsfärg vittnar om att ni icke tillbringat natten i hvila.»

Den sålunda tilltalade rodnade som en flicka. Han var tjugu år, hade blondt hår och blåa ögon, var oberoende, egare af en million i räntor, och för öfrigt — en italiensk hertig, elev af Lablache.

»Hvad är det då som fattas er?» fortsatte maestron sitt inkvisitoriska förhör. »Kanske ni är sjuk, eller ni har inte kunnat lära er de solfeggier jag gifvit er? Ah, jag vet — ni har tilläfventyrs ärft ett par millioner till, och vet inte hur ni skall bli dem kvitt?»

»Ingenting af allt det der», svarade Giovanni med låg röst.

»Men ni har ledsamt, det syns ju tydligt, ni leds! Ha ledsamt när man är den rikaste ungkarl i hela Italien! När man är så ung som ni, när man kan förskaffa sig allt hvad som i människomakt står till att få!»

»Och likafullt skänker mig min rikedom ingen lycka.»

»Min Gud! ni har då säkert dukat under för någon passion!»

»Hur skulle det vara möjligt? Jag förstår inte ett enda ord engelska, jag har aldrig fästat mig vid eller anförtrott mig åt någon annan än er, jag söker hvarken någon flicka eller fru, jag söker — en cherub, ett ideal att på afstånd tillbedja, jag söker något som aldrig kan ernås »

»Aha, jag begriper. Ni älskar utan hopp?»

»Ännu inte, men jag önskade att så vore. Har ni aldrig älskat hopplöst, Maestro?»

»Nej, inte det jag vet. Mitt lif har varit många omväxlingar underkastadt, men aldrig ha några själslidanden förmörkat detsamma. Då jag var aderton år gammal gifte jag mig med komikern Pinottis dotter; hon är min kärälskeliga hustru, ni vet att jag är en trogen make och far, och några krumsprång skall ingen kunna tillvita mig.»

»Lycklige man!»

»Ja, det är jag verkligen, som människa betraktad och — äfven som konstnär. Jag har nemligen aldrig blifvit uthvisslad. Men vänta, sanningen måste fram — det skedde dock en gång i Wien 1824, och detta på det mest eklatanta sätt. Jag hade en betjent, Pietro. Den karlen bestal mig på ett skamlöst sätt, hvarför jag utan krus körde honom på porten. Då han stoppade på sig de penningar hvilka jag af hans lön betalade honom, tog han af dem en thaler, visade mig den och yttrade hånleende: för denna skall jag i kväll hvissla ut er».

»Hvilken fräckhet!»

»Hvad hände? I det ögonblick de trefliga Wienarne som lifligast applåderade, hördes, till publikens förundran, en hvisselpipa med sitt gälla ljud genomskära salongen.»

»Skändligt! Nå, hvad gjorde ni?»

»Jag? jo jag trädde rakt fram till rampen och sade till mina gynnare: Fråga inte efter denna hvissling, den kommer från min betjent, som jag i dag kört ur min tjänst.». Då utbröt ett skallande skratt och man applåderade sju gånger värre. I öfrigt var för femton år sedan lyckan mig särdeles gunstig i Wien. Konung Ferdinand den förste af Neapel kallade mig följande dagen till sig, lyckönskade mig till min framgång och utnämnde mig till kapell- och kammarsångare med ett ansenligt gage. Kung Ferdinand var till och med en gång min läkare.»

»Kungen er läkare? på hvad sätt då?»

»Man gaf en hofkonsert i Wien. Då jag framträdde till pianot och skulle sjunga, fick jag ingen ton ur strupen. Jag nös beständigt och var i högsta grad hes. Konungen af Neapel vinkade mig till sig och sade: Vill du genast bli kurerad? — Ack om så lyckligt vore! utbrast jag. — Jag vet ett ofelbart medel, fortfor monarken. — Rädda mig, ers Majestät! ropade jag under ideliga nysningar. — Nå så hör väl på: tag en rättika, skär henne i tunna skifvor, strö socker öfver dessa och pressa saften derur efter tvenne timmar. Tag sedan en teked af denna saft hvar kväll innan du går till sängs, och tidigt om morgnarna när du stiger upp. — Och derefter, ers Majestät? — Derefter behöfs ingenting vidare, ty allt är som det skall vara. — Jag tackade underdånigst. — Några dar derefter sjöng jag på Kärntnerthor-teatern med den renaste, klaraste röst i verlden. Efter första aktens slut kallade mig kung Ferdinand till sin loge. Triumferande sporde han: Nå, hvad sade jag? Du har bestämdt begagnat dig af mitt medel! — Ack ja, ers Majestät. — Nå väl, du följde väl stricte min ordination? — Jo, jag skickade efter en rättika, sönderskar henne, strödde däröfver tillräckligt peppar och salt, samt rörde väl om alltsammans i olja och ättika, och sedan detta var gjordt, åt henne som sallat. — Din erkeskälm! vredgades kungen, men kunde likväl icke hålla sig ifrån att hjertligt skratta deråt.

Under det Lablache berättade detta, genombläddrade den unge hertigen de på bordet liggande albumsböckerna; plötsligen sprang han upp.

»Ah, mio caro, sådant gudomligt album ni har här!»

Och i sanning, hertigen hade rätt. Detta album var på samma gång det täckaste och elegantaste man kunde tänka sig: infattadt i siden och guld, smyckadt med pressade blommor och gyllene lås, sirade med de dyrbaraste ornamenter i emalj; fyra rubiner, hvilkas glans bländade ögonen, glänste i de fyra hörnen. Då hertigen öppnade boken spred sig därifrån en den ljufvaste arom af myrten och violer. Det första bladet innehöll tvenne af Schillers poemer: »Der Jüngling am Bache» och »an Emma». Därunder stod, skrifvet af en fruntimmershand, följande ord: »Al mio maestro di musica!»

»Af hvem har ni fått detta album?» ropade hertigen i feberaktig spänning.

»Af en elev.»

»Och dessa tyska sånger?»

»Äro hennes kompositioner.»

»Hvad heter hon?»

Lablache tycktes besinna sig en stund.

»Hennes namn får jag inte yppa för er», sade han slutligen.

»Och hvarför det?»

»Emedan jag lofvat att förtiga det. Jag har förbundit mig att icke yppa en enda af mina kvinliga elevers namn utan deras tillåtelse, minst får jag yppa det för en ung man sådan som ni.»

»Denna hemlighetsfullhet väcker min nyfikenhet i ännu högre grad. Är hon vacker?»

»Ah, min vän inga ord måla hennes skönhet. Så små fötter som hon, äger ingen i England. För icke så länge sedan fick hon från sin tant sig tillskickade ett par tofflor, som voro till den grad små, att åtminstone icke jag träffade någon lady som tilltrodde sig att kunna få dessa täcka toffelungar på sina fötter.»

»Hvad färg har hennes hår?»

»Blond.»

»Hennes ögon?»

»Blåa.»

»Är hon stor eller liten?»

»Majestätisk, en beundransvärd växt, präktiga tänder, i hög grad intelligent, behagfull, vänlig!»

»Af barmhärtighet säg mig — är hon gift»?

»Nej, hon är fri.»

»Då måste jag se henne. Jag vill gifva mitt lif för att äga denna varelse!»

»Hjelper inte, amico!»

»Prata inga löjligheter.»

»Hennes släktingar skola icke tillåta det.»

»Att gifta sig med en hertig, som äger millioner?»

»Ja, vore ni tio gånger så rik, hjälpte det icke. Oöfverstigliga hinder skola möta er.»

»Ni talar i gåtor. Men i alla fall, att få se henne är väl ingen omöjlighet. Att se henne blott en gång, blott en enda gång!»

»Om jag ställer så till att ni får se henne, vill ni svärja mig att icke nalkas henne, att blott i stum tillbedjan betrakta henne?»

»Jag svär det, och skall i morgon lämna London.»

»Godt, i afton skall ni få er vilja fram.»

Samma afton bevistade Lablache med hertigen en praktfull konsert, och då de inträdde i den af människor öfverfyllda salen, fingo de se ett ungt blondt fruntimmer, som nyss ankommit. Hennes toilett var högst enkel och hennes hårklädsel bestod endast af en blåklintsguirland.

»O, hvilken himmelsk uppenbarelse!» utropade hertigen. »Det kan inte vara någon annan än hon!»

»Riktigt, det är just hon», svarade Lablache.

Icke ett enda ögonblick under hela kvällen vände hertigen sina ögon från den unga damen; i outplånliga drag intryckte han i sitt hjärta hennes ljufva bild.

Följande dagen reste han till Venedig.

År 1841 befann sig Lablache i Paris. Han gick just öfver boulevarden, då han mötte hertigen. De omfamnade hvarandra innerligt.

»Säg mig, hvar vistas *hon* nu?» ropade hertigen.

»Ni har då ständigt denna flicka i edra tankar?»

»Jag kan aldrig glömma henne; den ljufva drömbilden står beständigt för min själ.»

»Ni är ohjälpligare än jag trodde.»

»Är den ljufva varelsen ännu er elev.»

»Ja. Hon har så väl i instrumental- som vokalmusik blifvit en utmärkt konstnärinna; hennes mezzosopran är förtrollande och hennes klaverspel mästerligt. Men sedan vi sist skildes hafva hennes familjeomständigheter betydligt förändrat sig — hon är gift.»

»Gift!!»

Hertig Giovanni gick i förtviflan från maestron och begaf sig till Tuillerierna. En stor människomassa var där i rörelse, fröjderop skallade öfverallt. Midt ibland sin familj sågs konung Louis Philippe, och vid hans arm stödde sig ett fint smärt fruntimmer, hvilket befann sig i Paris som gäst.

Hertigen bleknade — det var hans ideal.

»Store Gud!» utropade han. »Maestrons elev, tonsättarinnan till Schillers båda poemer!»

»Hvad kommer åt er, min herre? tilltalade honom barskt en gardeskapten. »Ni trampar mig oförsynt på fötterna.»

»Jag ber om förlåtelse!» urskuldade sig hertigen med darrande röst, »jag är i högsta grad tankspridd. Men skulle ni vilja hafva den godheten och säga mig namnet på det fruntimmer, som konungen leder under armen?»

»Hon i rosenfärgade klädningen och hvita krepphatten?» frågade den nu blidkade kaptenen.

»Just hon.»

»Min herre — tag af er hatten, hon nalkas hitåt, — detta fruntimmer är Victoria, drottning af England.»

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Maj 19, 28 Gluck: *Orfevs* (28/5 Eurydike: fröken Hulting); Balett: *En sommardyll.* — Maj 22, 30, Juni 1, 6 Hallén: *Valdemarsskatten.* — Maj 23, Juni 4 Bizet: *Carmen.* — Maj 25 Nicolai: *Munitra fruarna i Windsor.* — Maj 29, 31, Juni 2, 5, 7 R. Wagner: *Den flygande holländaren,* romantisk opera i 3 akter af Richard Wagner. Öfvers. af Fritz Arlberg.

Vasa-teatern. Maj 18—20 Edm. Diet: *Fru Potifar.* — 22—31 Sidney Jones: *Geishan* (31 Maj 160:de gången).

Tyska kyrkan. Maj 27 Musikalisk deklamatorisk soaré af fru Anna-Lisa Hwasser-Engelbrecht. Biträdande: fröken Hulda Nordin, doktorinnan Olga Sterzel, hrr Emil Sjögren, V. Wiklund, W. Engelbrecht.

Östermalmskyrkan. Juni 4 Studentkonsert af Norrlandskören 1899.

Kgl. teaterns sista nyhet för säsongen var visserligen »gammalt nytt», alldenstund den bestod i en repris af Wagners opera »Den flygande holländaren», men då denna icke gifvits på 27 år, var den så godt som ny för vår tids generation. Utförandet var anförtrodt åt goda krafter och på uppsättningen hade ej sparats kostnader. Första och tredje aktens dekorationer voro af Quaglio i München och maskineriet samt belysningen anordnade af maskindirektören vid k. hof- och nationalteatern i München, hr Karl Lautenschläger. Det effektfulla sceneriet slog också mycket an på publiken. Vid ridåns uppgång ser man Dalands fartyg gunga på vågorna i den lilla af klippor ut mot hafvet afstängda viken, och särdeles stor effekt gör det röda holländarskeppet med sina rödklädda matroser och sin svartklädde kapten, när det i flygande fart svänger om klippan och löper in i viken, landande nära det norska fartyget. Hafsdekorationen med sitt stillastående vatten står dock ej i öfverensstämmelse med vågsvallet i viken och »den häftiga stormen» som drifvit in Dalands skepp, hvarjemte man kan anmärka, att månskenet och den ljusa månbelysta molnhimmelen icke heller göra detta. Sista aktens dekoration med det utlöpande holländarskeppet och dess sjunkande samt holländarens och Sentas ur hafvet uppdykande, ljusa och förklarade gestalter höra ock till det sevärda. Äfven andra aktens interiör af Dalands stuga, målad af Ahlgrensson för första uppförandet, är mycket lyckad.

Wagners musik, ehuru i äldre stil (operan gafs första gången 2 januari 1843 i Dresden) med arier, ensembler och körer, röjer redan genom sina ledmotiv och sin rika instrumentering den blifvande skaparen af musikdramat. Operan innehåller många anslående musikaliska partier; att börja med den präktiga uvertyren, vidare holländarens stora entré-aria, styrmannens sång, den vackra spinnkören med Sentas ballad, duon mellan henne och holländaren och mellan henne och Erik, körerna och dansen i sista akten etc. Vid sidan häraf förekommo dock åtskilligt orkesterbuller och ej få longörer. Hr Forsells präktiga stämma gjorde sig väl gällande i holländarens parti, i framställningen kunde dock mera liflighet i scenen med Senta ha varit på sin plats. Fru Lindberg var en behaglig, kanske endast något för mycket drömmande, norsk ungmö och utförde sitt sångföredrag särdeles vackert, hvilket äfven kan sägas om herr Ödmann. En präktig typ gjorde herr Elmblad af den norske, snikne sjöbussen; dansarna af sjömännen och bondflickorna i sista akten voro väl och naturligt framställda. I stället för hr Henneberg, som inöfvat operan, men vid uppförandet var stadd på resa, hade hr Lang, hofkapellets harpist, inträdt som dirigent och skötte sitt värf på ett tillfredsställande sätt. I fråga om tempot synes det oss emellertid, att spinnkören skulle ha vunnit på något lifligare fart. Publikens bifall var rikt efter hvarje akt, föranledande de spelandes framträdande flerfaldiga gånger. Efter operans slut steg antalet framropningar till ett dussin. Fru Lindberg likasom hrr Forsell, Elmblad och Ödmann fingo gång efter annan träda in på scenen och alla hade en skörd af blommor och kransar att framvisa. De medförde till slut äfven dirigenten hr Lang och maskinmästaren Lautenschläger. Titelrolens innehafvare fick till allra sist ensam träda fram för att hyllas. Salongen var fullsatt.

Vasateaterns något skabrösa operett »Fru Potifar» blef ej långlifvad på dess scen, ehuru den egde en till vissa delar väl hopkommen musik, var praktfullt uppsatt och samtliga utförande skötte väl sina partier. Det var sålunda ingen annan råd än att åter taga fram den skrinlagda »Geishan», som sedan fick herska till spelterminens slut.

De ofvan nämnda konserterna voro vi ej satta i tillfälle att bevista. Å soarén i Tyska kyrkan förekom, efter hvad programmet visade, deklamation af J. O. Wallins skaldestycke »Dödens engel» med orgelackompagnement, nykomponeradt af Emil Sjögren.

Musiknotiser.

Från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Sista föreställningen under spelåret egde rum den 7 juni, med uppförande af »Den flygande Holländaren».

Musikaliska akademien firade den 18 maj sin högtidsdag i sin stora konsertsal i närvaro af en mycket talrik publik. Sedan kronprinsen, akademiens præses, förklarat sammankomsten öppnad, uppläste sekreteraren, d:r Svedbom, årsberättelsen för 1898. Dervid omnämndes bl. a., att till vice præses kallats kyrkoherden Bergman och att prof. Günther, efter 40 års tjenstgöring som sånglärare, erhållit begärdt afsked, men dock kvarstår såsom ledare af de mer försigkomna sångelevernas studier. Af anförvandter till Ludvig Norman har akademiens bibliotek fått mottaga en större samling af mästarens outgifna verk, hvilkas offentliggörande akademien dock ej har medel att ombesörja, hur intressanta många af dem än äro. Af de under året aflidne ledamöterna, operadirektören Willman och musikdirektören Thörnvall, uppdrog sekreteraren kortfattade lefnadsteckningar. Derefter berördes med några ord undervisningen i konservatoriet, aflagda examina m. m.

Såsom den vigtigaste tilldragelsen under musikåret framhölls det nya operahusets invigning och omnämndes några af de svenska tonverk, som först kommo till utförande derstädes. Derefter lemnades en skildring af årets konsertlif, hvari framförandet af Bachs Johannespassion och Händels Jephta voro hufvudmoment jemte symfoni- och kammarmusikkonserterna.

Under året hafva fru Östberg och hr Ödmann firat 25-årsjubileum såsom sceniska konstnärer.

Af den utländska tondiktningen berördes i korta drag Perosis mycket omtalade oratorier och den åldrige Verdis af snille blixtrande senaste tonskapelser. Till sist framhölls, att konsertlifvet i de stora centra är i stark tillväxt, så att t. ex. i Paris konsertsalen nu täflar med scenen i att draga till sig publikens intresse.

Efter det denna årsberättelse föredragits, följde programmets senare del, som var både rikhaltig och värdefull såväl med hänsyn till valet af tonverk som till utförandet af dem. Under förste hofkapellmästaren Nordqvists ledning spelade hofkapellet Mozarts sjunde orkesterserenad, hvilket nästan yppade nya sidor af mästarens snille. I detta verk utförde konsertmästaren Zetterqvist med stor talang soloviolinpartiet i tre af satserna.

Härpå föredrog fru Östberg en koloraturaria med recitativ ur Berwalds opera »Estrella di Soria», och konserten afslöts med ett Magnificat (Jungfru Marias lofsång) af den italienske tonmästaren Durante, hvars lefnadsbana sträckte sig mellan åren 1684 och 1755.

Musik-konservatorium. Vårterminen afslöts den 31 maj. Följande examina hafva aflagts:

Organistexamen af Hagbard Brace, John Cederlund, Aug. Löfman, Olallo Morales, Martin Oscàr och Emmy Wiklund.

Kyrkosångareexamen af Maria Hallbäck [1]), Gunnar Mellström [1]) och Nils Säfwendahl [2]).

Examen för behörighet till musiklärarejenst vid allmänt läroverk af nyssnämnda Hallbäck, Mellström och Säfwendahl samt Ada Fallstedt, Nils Malmberg [3]) och Otto Settergren [4]).

Examen för behörighet till musikdirektörstjenst vid militärkår af Oskar Johansson.

Specialbetyg i pianostämning erhöllo förut nämnda Settergren och Johansson samt Patrik Vretblad [5])

Stipendier till sammanlagdt belopp af 2,124 kr. 44 öre tilldelades 36 elever.

Konservatoriets jeton tillerkändes afgående eleven Olallo Morales.

Höstterminen börjar den 1 sept.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande sammanträdde den 25 maj till årsmöte å Hasselbacken. Af styrelse- och revisionsberättelserna framgick att under det gångna arbetsåret 1,184 års- och inträdesafgifter blifvit erlagda, däraf 14 för 1897 och 1,170 för 1898, inberäknadt afgifterna för två ständiga ledamöter. För år 1898 utgjorde sällskapets inkomster inberäknadt behållningen från näst föregående år 5,493 kr. 72 öre. Utgifterna under samma tid belöpte sig till 1,817 kr. 82 öre, hvadan alltså till nästa räkenskapsår finnes en behållning af 3,675 kr 90 öre.

Inom tiden för den senast utlysta pristäflan hade 61 täflingskompositioner inkommit. Ombudens antal i landsorten utgör för närvarande 44.

Full ansvarsfrihet beviljades den afgående styrelsen. Sällskapet biföll styrelsens enligt prisnämndens förslag gjorda hemställan om ett andra pris å 100 kr. åt fil. kand. Gottfrid Kallstenius från Upsala för kvartetten God natt, ett tredje pris å 50 kr. åt organisten Ivar Widéen från Laholm för kvartetterna Till Österland och Bacchanal, ett tredje pris å 50 kr. åt komminister G. T. Lundblad från Skara för kvartetten Mörker och ljus.

Vidare beslöts att jemväl för innevarande år anordna en pristäflan i enlighet med sällskapets program samt beviljades ett anslag af 150 kr. för inköp af texter.

Till ledamöter i prisnämnden utsågos professorerna I. Hallström och C. R. Nyblom samt regementsläkaren d:r A. Kull med fil. d:r A. M. Myrberg och musikskriftställaren d:r A. Lindgren till suppleanter. Förutvarande styrelsemedlemmar omvaldes och till revisorer utsågos d:r Th. Björklund och vice häradhöfding P. Södermark med direktor Fr. Fant och d:r N. Bellander till suppleanter.

Sedan den officiella delen af mötet afslutats samlades de talrika deltagarne å öfre verandan vid glasen, där den ena sången efter den andra aflöste hvarandra till dess vid half 10-tiden gemensam supé intogs i stora festsalen. Efter kaffet tågade man ned till nedre verandan, der man slog sig ned vid långa bord, försedda med dryckesvaror. Tal höllos för konungen, sällskapet och dess ordförande, kammarherre Burén, prisdomarna, ombuden i landsorten m. fl. Till sällskapets sekreterare, kamrer J. May, öfverlemnades af ordföranden med några hjärtliga tacksamhetens ord för gagnande 10-årig verksamhet i sällskapets tjenst en dryckeskanna af silfver med inskription: Till John May, tacksamhetsgärd från Sällskapet för Svenska kvartettsångens befrämjande $18^{25}/_{5}99$.

Det högst animerade samkvämet fortgick derefter under omväxlande tal, solo- och kvartettsång under flere timmar.

Fröken Helene Munktell, den svenska tonsättarinnan, som under vintern uppehållit sig i Paris, har der fått en komposition för baryton och orkester, »Isjungfrun», antagen af juryn för »La Société national de musique» derstädes. Den utfördes sedan med stort bifall å sällskapets konsert i Salle Pleyel d. 8 april med mr L. Berton i sångpartiet. Juryn utgöres bl. a. af Gabriel Faure, Vinc. d'Indy, Lazzari etc., kompositörer af César Francks skola. En samling af fröken Munktells sånger i fransk öfversättning kommer att utgifvas af firman Leduc. Några af dessa sånger hafva af konsertsångerskan Marcella Preghi och m:me Roget blifvit utförda å konserter och vunnit mycket bifall.

Sångarfärd af vestgötastudenter företages i dessa dagar till hembygden.

---

[1]) Har förut vid konservatorium aflagt organistexamen.

[2]) Har förut vid konservatorium aflagt direktörsexamen.

[3]) Har förut vid konservatorium aflagt kyrkosångare- och direktörsexamina.

[4]) Har förut vid konservatorium aflagt organist- och kyrkosångareexamina.

[5]) Har förut vid konservatorium aflagt organist-, kyrkosångare- och lärareexamina.

Efter en konsert i Stockholm samlas kören i Töreboda den 11 juni och konserterar i kyrkan derstädes samt följande dag i Mariestads kyrka. Ändamålet med turnén är att »sjunga ihop» förstärkning åt nationens byggnadskassa, emedan nationshuset tarfvar en genomgripande reparation. Förste kurator, fil. kand. S. Lampa, medföljer på färden, och sånganförare blir fil. kand. R. Liljefors.

Direktör Ranfts teatrar 1899—1900. Teaterverksamheten på Svenska teatern och Vasateatern i Stockholm samt på Stora teatern i Göteborg kommer att under stundande spelår upprätthållas genom den dramatiska och lyriska artistpersonalens fördelning i tre olika afdelningar, hvar och en med sin särskilda repertoar: skådespelsafdelningen för det högre dramat och karaktärskomedien; komedi- och lustspelsafdelningen för den genom titeln angifna repertoaren, samt den lyriska afdelningen för opera-comique och operett.

Skådespelsafdelningen, som under september—november månader uppträder på Stora teatern i Göteborg samt december 1899—maj 1900 på Svenska teatern i Stockholm, eger till intendent hr Harald Molander.

Komedi- och lustspelsafdelningen, som uppträder på Vasateatern i Stockholm september 1899—februari 1900 samt mars—maj månader på Stora teatern i Göteborg, eger till 1:e regissörer direktör A. Ranft och hr A. Bosin, 2:e regissör hr V. Bentzen.

Den lyriska afdelningen uppträder september—november på Svenska teatern i Stockholm, under december 1899—februari 1900 på Stora teatern i Göteborg samt under mars—maj månader på Vasateatern i Stockholm. Vid den lyriska afdelningen äro bl. a. engagerade operasångaren Oscar Bergström och fru Brandt, bekant från hr Rundbergs soaré.

Våra större musikskolor. I fröken S. Carlheim-Gyllenskölds Musikinstitut och fröken Hedvig Svensons Musikskola ha i slutet af förra månaden uppvisningar egt rum, hvarvid åtskilliga af deras elever, de flesta helt unga, låtit höra sig och intygade den bästa ledning. Föreståndarinnorna för dessa skolor äro, som bekant, skickliga pianister, hvilka båda i utlandet fullkomnat sina musikstudier.

Restaurant-konserterna i det fria togo sin början, som vanligt, här i hufvudstaden under förra månaden. På Hasselbacken konsertera, i likhet med föregående år, Kgl. Svea och Göta Lifgardes musikkårer alternerande. — I Berns etablissement (Berzelii park) spelar Meissners orkester och på middagarna Ungerska gossorkestern, hvilken konserterar i Strömparterren om aftnarna, under ledning äfven i år af Dir. Filipp Donnawell. — I Blanchs kafé får man för närvarande höra en italiensk militärorkester.

Svensk musiklärarinna hedrad i utlandet. I en musiktidning i Newyork har nyligen förekommit en längre artikel om kvinliga violinister, författad af miss Gertrude Paulette Ogden i Chicago. I denna artikel lemnas biografiska uppgifter om flere kvinliga violinister, deribland vår landsmaninna fröken Hildegard Werner, hvilken såsom bekant sedan flere år tillbaka är bosatt i Newcastle, der hon förestår ett musikinstitut. Det för fröken Werner ytterst fördelaktiga omnämnandet i den amerikanska musiktidningen har sedermera reproducerats af flere så väl Newcastle- som Londontidningar.

Fru Anna Norrie uppehåller sig för närvarande i London, der hon förbereder en större konsert. Hon skall vid denna föredraga sina rococovisor och man har hopp om att prinsen af Wales skall gifva sin protektion åt konserten.

Göteborg. Lombergska operaturnén har i början af maj åter gästat härstädes, hvarvid uppförts operorna »Ernani», »Regementets dotter», »Carmen», »Cavalleria rusticana» och »Trubaduren». Hufvudrolerna i dessa hafva innehafts af de fortfarande i turnén gästande främlingarna signora Menin jemte herrar Cokinis och Gandolfi samt fröken Keyser och herr Lomberg sjelf, Operetten »Geishan» gafs som afskedsmatiné den 7 maj och dessutom gaf herr Lomberg innan afresan en konsert i Exercishuset med biträde af de tre främmande sångartisterna och pianisten Delle Ponti samt herr Axel Lindblad. — Den 12 maj gafs af lärjungar vid Reallläroverket en musikafton till förmån för musikpremiekassan, då programmet upptog en violinqvartett och körsånger samt ett af läroverkets orkester utfördt »Potpourri öfver svenska folkvisor». — I Trädgårdsföreningens konsertsalong har fortfarande dir. Sevesos orkester (22 man) spelat med biträde af violinvirtuosen Riccardo Tagliacozzo.

Från våra grannland.

Kristiania. Maj 1—31. Kristiania teaters enda musikpjeser under maj månad ha utgjorts af sångspelet »n:o 333» och Wessels »Kjærlighed uden strømper» med musik af Scalabrini. — Eldoradoteatern, som med sista maj afslutade sin säsong, har denna månad haft på programmen »Nitouche», »Boccaccio» (med fröken Gunhild Schytte-Jacobsen som Fiammetta), »Stella», »Flagermusen», »Martha», hvari fröken Martha Andresen debuterat, »Konung för en dag», »Orfeus i underjorden» samt »Jorden rundt på 80 dagar» och »Vermländingarne». Från 8 till 12 maj gästade på denna teater Lombergska operaturnén med samma personal som den ofvannämnda i Göteborg, och uppförde »Cavalleria», »Pajazzo», »Ernani», »Carmen», »Trubaduren» och »Faust».

Den 6 maj gaf Joh. Haarklou en konsert, biträdd af fröken Therese Stang, hrr Alb. Arveschaug och Gustaf Lange samt Kristiania teaters orkester, hvarvid endast hans egna kompositioner utfördes, nämligen Ouverture till »Sigurds Hjemkomst», Romans för violin och piano, Norsk bryllupsmarsch, Marche héroique (Julius Cesar), Sånger samt Symfoni i B-dur. — En kyrkokonsert gafs den 3 maj af Thorv. Lammers med biträde af fru Malla Lammers, herrar Cappelen m. fl. samt »Lammers kör».

På Fredriksborgs Tivoli har jemte stor konsert å sommarteatern gifvits en enaktsoperett, »Gademusikanterne», af W. Burnach med musik af A. L. Everlie.

Helsingfors. Maj 1—26. Då ingen af teatrarna härstädes under denna tid uppfört musikpjeser, är det endast konsertväsendet som florerat, och äfven detta har ej haft något stort att framvisa. Den 4 maj gaf Akademiska sångföreningen konsert i universitetets sollenitetssal. Programmet upptog bl. a. Wennerbergs »O Gud som styrer folkens öden», Prins Gustafs »Vårsång», O. Lindblads »Stridsbön» samt »Viken tidens flyktiga minnen», Björneborgarnes marsch och finska folkvisor, väl arrangerade af K. Ekman. — Den 8 maj hade Filharmoniska sällskapets orkesterskola sin årsuppvisning och ett par dagar senare gaf »den berömda Luttemanska qvintetten» en folkkonsert, biträdd af violinisten miss Ollie Torbet och pianisten Max Fröhnert. En kyrkokonsert gafs den 14 maj af violoncellisten Otto Hutschenreuter, som biträddes af frök. Olga Tavaststjerna (orgel), frök. Const. Neumann (sopran) herr A. Ojanperä (baryton) och tyska sångföreningen. — Sångsällskapet M. M. konserterade d. 14 maj till förmån för folkbildningsarbetet i Finland, hvilken konsert upprepades ett par dagar senare. Dagen därpå hade Helsingfors' Musikinstitut sin 14:de musikafton för säsongen, hvarvid herr K. Ekman, Novacek och Hutschenreuter spelade Schuberts Pianotrio i B-dur, solosaker utfördes af pianinisten Ekman och violoncell. Hutschenreuter samt sånger föredrogos af herr Ojanperä.

En finsk sångerska fru Maikka Järnefelt, som studerat sång i Paris, har med mycken framgång konserterat i Petersburg. Hennes program upptog Wagner-nummer ur »Valkyrian» och »Tannhäuser», finska folkvisor, sånger af Schubert och Schumann samt af hennes man, komponisten Armas Järnefelt.

På Stadsteatern i Pinerolo (Piemont) har finska sångerskan Elsa Norring, systerdotter till den bekante barytonisten Filip Forstén, uppträdt som Violetta i »Traviata». Fröken N. är elev af den berömda divan Pauline Lucca, och hennes klara stämma samt goda skola ha beredt henne allmänt bifall.

Köpenhamn. Maj 1—28. Kungl. teaterns repertoar har under denna tid af musikpjeser upptagit »Don Juan», »På Sicilien», »Elverhöj», »En midsommarnattsdröm», »Carmen», »Faust», »Orfevs och Eurydike», »Höstgildet», sångstycke i 1 akt af Thaarup med musik af J. A. P. Schulz, samt baletterna »Skandinavisk quadrille» af Bournonville med musik, komp. och arr. af H. C. Lumby, »En kostumebal ombord» och »Bellman eller polskdansen på Gröna Lund». — Den 3 maj gafs af Joh. Svendsen och det kungliga kapellet en symfonikonsert med följande program: Berlioz: »Kung Lear», uvertyr; Cesar Frank: »La procession» (sjungen af herr Herold); Vinc. d'Indy: Inledning till »Fervaal»; Wagner: »Lohengrins Herkunft» (sjungen af herr Herold); Brahms: Symfoni n:o 3. — En orgelkonsert gafs den 6 maj af Gust. Helsted, som därvid spelade en symfoni af Widor och Fantasie af Liszt öfver koralen ur »Profeten». En vecka senare konserterade här operasångaren från Stadsteatern i Hamburg C. Burrian, biträdd af en pianist Willy Ammermann.

Från andra land.

Paris. På Stora operan gafs den 8 maj för första gången operan »Briseis» af den 1894 i Paris aflidne tonsättaren Chabrier, med text af Efraim Mikaël och Catulle Mendès. Verket är dock fragment, i det Chabrier endast hann fullborda den första af de tre akterna i operan. Verket vann emellertid ringa framgång.

På Opéra Comique har däremot Massenets nya opera »Cendrillon» vid premièren den 24 maj gjort stor lycka. Texten af Henri Cain är författad efter en sagoberättelse af Perrault. Till den obestridliga framgången bidrog såväl text och musik som förträffligt utförande och lysande uppsättning. — Halévys »L'Eclair» skulle ha gifvits den 27 maj, 100:de årsdagen af hans födelse, men uppförandet har måst uppskjutas till början af juni.

London. Coventgarden-teaterns säsong öppnades den 8 maj med »Lohengrin». Hufvudpartierna innehades af damerna Mottl och Schumann-Heink samt herrar Jean de Reszke' och Bisphan. Den musikaliska ledningen sköttes af kapellmästaren Felix Mottl från Karlsruhe.

Bayreuth. Festspelen här begynna i år den 22 juli med upprepade representationer af »Nibelungenringen». Andra cykeln tager sin början den 14 augusti och omfattar 4 representationer af »Mästersångarne» samt 7 af »Parsifal».

Berlin. Den 18 april gafs för första gången här en hittills ingenstädes uppförd opera i 5 akter med prolog, »Mudarra», af en fransk komponist Le Borne. Inöfvandet af denna lär ha skett på kejsarens befallning, hvilken med hela sin hofstat bevistade föreställningen. Operan säges hafva gjort ett matt intryck.

»*Mignon*», Ambr. Thomas' bekanta opera, har nu uppförts 1,200 gånger i Paris och i Berlin 150 gånger, däraf hundra åren 1866—96.

Dödsfall.

Boberg, Carl Magnus, f. d. regissör vid kgl. teatern i Stockholm, född 14 sept. 1838, död härstädes 26 april.

Polko, Elise, författarinna, född d. 31 jan. 1823 i Leipzig — dotter till J. C. C. Vogel, berömd pedagog, och syster till den bekante Afrikaresanden Edv. Vogel —, död 15 maj i München. Fröken Vogel ämnade först bli sångerska och studerade någon tid för Garcia i Paris samt uppträdde 1848 i Frankfurt som sångerska men blef gift med en järnvägstjänsteman Polko och slog sig därefter på att skrifva noveller och romaner, hvari hennes kärlek till musiken och hennes musikaliska kunskaper afspeglade sig. De skrifter, i hvilka hon särskildt behandlat musikaliska ämnen äro »Musikalische Märchen» (3 band 1852) utgifna i många upplagor, »Faustina Hasse», roman i två band (1860), »Die Bettleroper» (3 band 1864), »Alte Herren» (de 6 sista föregångarne till J. S. Bach i Thomascantoratet), »Verklungene Ackorde» (1868, 3:e uppl. 1873), »Erinnerungen an Felix Mendelssohn-Bartholdy» (1863), »Nicolo Paganini und die Geigenbauer» samt »Vom Gesang» (1876), »Aus der Künstlerwelt (1878), »Die Klassiker der Musik» (Händel, Bach, Gluck, Mozart, Haydn, Beethoven) 1880 samt åtskilliga artiklar till musik- och andra tidskrifter (se vidare om Elise Polko i Sv. Musiktidning 1893, n:o 8).

Sarcey, Francisque, spirituel och kunskapsrik teaterkritiker i Paris, af stort inflytande inom den franska konstvärlden, född 8 okt. 1828 i Dourdon, död 15 maj i Paris.

Ett och annat från musikvärlden.

Madame Patti-Cederström. Från Rom skrifves i Paris-Figaro under april månad. För första gången efter sitt giftermål med baron Cederström har Adelina Patti nu uppträdt inför offentligheten.

Den stora konstnärinnan medverkade nyligen vid en välgörenhetskonsert, anordnad af »Academia di santa Cecilia». Hon sjöng arian ur »Faust» af Gounod, duon ur »Don Juan» af Mozart (tillsammans med tenoren Cotogni) samt några sånger af Tosti. Alla styckena »bisserades», ja till och med »trisserades».

Drottning Margareta, som bevistade konserten, kallade upp M:me Patti i sin loge och lyckönskade henne på det lifligaste. Roms impresarier söka öfvertala den berömda divan till några föreställningar för pengar, hittills har hon dock afslagit alla anbud, huru frestande de än varit.

Friherrinnan gaf dock efter återkomsten till England en konsert i Albert Hall, entusiastiskt mottagen af den fulltaliga publiken.

»***Madame Angots dotter***», Offenbachs bekanta operett, torde vara den som hittills upplefvat det flesta antalet föreställningar. I Paris har den spelats öfver 1,200 gånger och gifves fortfarande på Gaîté-teatern derstädes. Det beräknas, att denna operett sammanlagdt på verldens olika teatrar uppförts omkring 20,000 gånger. Texten är öfversatt på ej mindre än 14 språk och operetten antages inalles ha spelat in öfver 90 millioner francs eller 30 millioner pr akt. Hvart och ett af operettens 24 sångnummer har inbringat omkring 4 millioner francs eller 50,000 francs pr not.

Till våra prenumeranter!

Med teatrarnas stängning och sommarens inträde har det högre och egentliga musiklifvet afstannat här i hufvudstaden, såsom för öfrigt nästan öfverallt, och dermed äfven intresset för detsamma trängts tillbaka. Vi anse oss derför kunna i detta dubbelnummer sammanslå de båda juninummerna af Svensk Musiktidning, hvarefter densamma brukar göra sitt sommaruppehåll under »den döda säsongen». Från och med nästkommande september månad fortsättes tidningen, såsom förut, med två nummer i månaden.

Vördsammast
Redaktionen.

Svensk Musiktidnings musikbilaga

1899

till helårsprenumeranter följer med detta nummer. Den utgöres af

MUSIKALBUM

XII

10 sidor, innehållande

för piano 2 händer:

Wilh. Stenhammar: Ur musikdramat »*Gildet på Solhaug*». 2:a aktens introduktion (införd med benäget tillstånd af Det Nordiske Forlag, musikförlag. Henr. Hennings, Köpenhamn);

Em. Sjögren: *April*, skiss;

Gust. Hägg: *Pastorale;*

Fr. Zierau: *Vildros;*

för en röst med piano:

Aug. Elfåker: »I skogen dväljes jag stilla» (A—tvåstr.D).

Redaktionen.

Vacker musik till godt pris.

SVENSK MUSIKTIDNINGS

Musikalbum XI

Pris 1 krona

fins till salu å Expeditionen, Kungstensgatan 56, 3 tr., samt i bok- och musikhandeln.

Innehåll: för piano: **Beethoven**: *Kontradans;* **J. Schulhoff**: *Confidence;* **J. Ad. Hägg**: *Albumblätter:* Impromptu. Lied an...; **Alb. Lindstrand**: *Minne af Rob. Schumann:* Sång med piano; **A. M. Myrberg**: *Svärmeri* (a—d).

Festmarsch

för piano af ***Gustaf Hägg.***

Denna vackra och ståtliga marsch finnes nu att tillgå i godtköpsupplaga à **50 öre.**

Svensk Musiktidnings förlag.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** verldsberömda Flyglar och Pianinos.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Tjuguen **första** pris, **in- och utrikes.**

Beqväma afbetalningsvilkor.

Flyglar och Pianinos

Talrika vitsord från framstående musici och konstnärer, bl. a. från **Alfred Reisenauer, Professor Frans Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Prof. Franz Mannstädt, Dir. Aug. Körling, Mad. Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass** samt **Kungl. Musikaliska Akademien** och **Göteborgs** mera framstående musici och musiklärarinnor.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 19:de årgången. — ***För hvarje musikaliskt hem,*** *utgifves 1899 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *och* ***musikbilaga.*** *Tidningen utkommer såsom förut två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kungstensgatan 56,*** *3 tr., i* ***bok-*** *och* ***musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten.***

OBS! Porträtter i N:o 1: Adolf Lindblad, Carolina Östberg, N:o 2: Adelina Patti, Joh. Mazèr, N:o 3: Ch. Gregorowitsch, N:o 4: Davida Afzelius, N:o 5: Algot Lange, N:o 6: Otto Nicolai, N:o 7: Tora Hwass, N:o 8: Andreas Hallén, N:o 9: Gustaf Hägg, N:o 10: Hugo Alfvén.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från I. G. Malmsjö, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: fr. I. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlins verldsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,

43 Regeringsgatan 43, Stockholm.

Lennart Lundberg

Pianolärare.

Banérgatan 23, 3 tr., gården.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjenst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det verkligen är.»

(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel

28 Drottninggatan 28.

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.

Kontor och utställning i Stockholm.

Mästersamuelsgatan 24.

MUSIKLITERATUR.

Alla sökare i musikens teori och historia torde begära katalog N:o 23 från **Gödeckes Antikv. bokhandel, Klarabergsgatan 27,** hvilken innehåller omkring 200 arbeten i musik å svenska och främmande språk. (S. T. A. 60211)

Innehåll: Oscar Bergström (med porträtt). — Textinnehållet i Rich. Wagners opera »Den flygande holländaren». — Ännu en gång O. Strandberg och J. M. Rosén af Sat Sapienti. — Johann Strauss †. — Den heliga Lucias kloster af Elise Polko. — Musikpressen. — Följetong: Sångaren och hans elev, af M. Berman. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Ett och annat från musikvärlden. — — Till våra prenumeranter. — Annonser.

STOCKHOLM, CENTRAL-TRYCKERIET, 1899.